UČENÁ SPOLEČNOST ČESKÉ REPUBLIKY

PRÁCHEŇSKÉ MUZEUM V PÍSKU 1884

Učená společnost České republiky a Prácheňské muzeum v Písku srdečně zvou na sympozium

Český historik František Šmahel a jeho historický odkaz

20.–21. října 2026

Prácheňské muzeum v Písku, Velké náměstí 114

Program

úterý 20. října, 16.30–19.00

- **Jiří Pešek:** úvod, jednotlivá působiště F. Š.
- **Jaroslav Pánek:** pohled na činnost F. Š. v Historickém ústavu a při reformách AV
- **Martin Nodl:** působení F. Š. na FF UK a v Centru medievistických studií
- **Libor Grubhoffer:** F. Š. a Učená společnost ČR

středa 21. října, 9.00–12.00

- **Rudolf Krajíc:** působení F. Š. v Táborském muzeu
- **Jan Adámek:** působení F. Š. v Píseckém muzeu
- **Tomáš Jiránek:** podíl F. Š. na založení FF Univerzity Pardubice
- **Petr Čornej:** F. Š. a Žižka

Prof. PhDr. František Šmahel, DrSc., Dr.h.c.

(1934–2025)

Historik zaměřený na pozdní středověk, na humanismus, renesanci a reformaci ve střední Evropě, dějiny středověkých univerzit, středověkou ikonografii, pozdně středověké doktríny a mentality.

Vystudoval historii – archivnictví v letech 1955–1959 (po obtížných počátcích, když si musel vstup na Filozofickou fakultu UK „zasloužit“ delší brigádou v uhelných dolech). Čtyři roky působil jako ředitel muzea v Litvínově (1961–1964), poté přešel do Historického ústavu tehdejší ČSAV, v němž se podílel na základních koncepčních pracích v oblasti historie pozdního středověku. V roce 1974 byl ale z politických důvodů propuštěn. Pracoval pak čtyři roky jako řidič tramvaje v pražské MHD.

Poté se mu podařilo získat skromné místo historika v Muzeu husitského revolučního hnutí v Táboře, kde mj. s podporou dalších kolegů zpracoval dvousvazkové dějiny tohoto města. Tím zároveň položil základ pro své životní dílo *Husitská revoluce*. Po listopadu 1989 se vrátil do obrozeného Historického ústavu a stal se na dvě funkční období jeho ředitelem (1990–1998). Významně se zasloužil o obnovení jeho prestiže nejen v rámci domácích poměrů, ale také v mezinárodním kontextu.

Založil Centrum medievistických studií, společné pracoviště AV ČR a UK, v němž řadu let působil jako ředitel. Od r. 1995 byl profesorem Univerzity Karlovy. Působil také jako předseda Vědecké rady AV ČR. Za svou vědeckou práci získal řadu ocenění, mimo jiné Státní vyznamenání České republiky „Za zásluhy 1. stupně“ (2002), cenu Praemium Bohemiae (2005), medaili Učené společnosti ČR (2008), cenu Česká hlava (2103) nebo Cenu Neuron za přínos světové vědě (2017).

Přednášel např. na Collège de France, byl stipendistou prestižního Historisches Kolleg v Mnichově. Byl čestným členem American Historical Society, členem anglické Royal Historical Society, British Academy, Medieval Academy of America, či Monumenta Germaniae Historica.

Byl členem a v letech 2002–2004 předsedou Učené společnosti České republiky.